

Datum
2017-02-23

Dnr
2016/266

Ert datum
2016-11-24

Er ref
Fi2016/04014/K

Finansdepartementet
Avdelningen för offentlig förvaltning,
Kommunenheten
103 33 STOCKHOLM

E-post: fi.registrator@regeringskansliet.se

Välfärdsutredningens delbetänkande Ordning och reda i välfärden (SOU 2016:78)

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) har ombetts lämna synpunkter i rubricerat ärende. Tillväxtanalys svar begränsas till förslaget om att företag och organisationer som verkar inom välfärdssektorerna måste ha särskilt tillstånd för att ta emot offentlig finansiering och att företag med sådant särskilt tillstånd inte får redovisa högre resultat än en viss nivå. I övriga delar har myndigheten inget att anföra.

Tillväxtanalys avstyrker förslaget på följande grunder.

Utredningen har underskattat kostnaderna och inte visat att regleringen är effektiv

För att en reglering ska vara samhällsekonomiskt motiverad måste två kriterier vara uppfyllda. För det första måste någon form av marknadsmisslyckande eller problem föreligga. Enligt utredningen är problemet att aktörer som primärt drivs av vinstintresse inom välfärdssektorn riskerar att påverka kvaliteten negativt, samt bidra till likriktning och mindre mångfald.

För det andra måste det vara möjligt för samhället att korrigera eller åtgärda problemet genom reglering, som även måste förbättra situationen. Detta är dock inte tillräckligt för att motivera ingripande eller att regleringen är effektiv. Bland alternativa lösningar bör den reglering väljas som ger upphov till största samhällsekonomiska netto nytta, dvs. störst nytta i förhållande till kostnaden för regleringen.

Utredningen tar som intäkt för förslaget att det saknas kunskap om vilka effekter ökad konkurrens eller vinstdrivande företag haft på effektiviteten och kvaliteten. Enligt Tillväxtanalys kan det omvänt hävdas att det saknas belegg för att konkurrens och vinstdrivande företag skulle ha medfört sämre kvalitet, minskad valfrihet eller ökad likriktning. Vi kan instämma i att det behövs mer studier inom området, men det är väl belagt såväl teoretiskt som empiriskt att avsaknad av konkurrens och företag som inte drivs att effektivisera verksamheten leder till ineffektivare marknader och välfärdsförluster.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Östersund
Postadress
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Besöksadress
Studentplan 3, Östersund

Stockholm
Postadress
Studentplan 3, 831 40 Östersund
Besöksadress
Regeringsgatan 67, 4 tr

Kontakt
010 447 44 00
info@tillvaxtanalys.se
www.tillvaxtanalys.se
Org. nr 202100-6164

Datum
2017-02-23

Dnr
2016/266

Vinstmotivet har den egenskapen att företag strävar efter att maximera intäkterna och minimera kostnaderna, vilket ger incitament att effektivisera och förbättra verksamheter. Något som är eftersträvansvärt i all verksamhet och särskilt i välfärdssektorerna som ofta beskrivs ha kostnadsproblem. Det bör dock betonas att det förutsätter fungerande konkurrens eller i sistnämnda fall konkurrensutsättning. En tillståndsplikt innebär ett inträdeshinder, som minskar antalet företag och försämrar förutsättningarna för att med konkurrensutsättning effektivisera användningen av offentliga medel. Även en generell regel om tillståndsplikt för företag i välfärdssektorn måste därför betraktas som ett mycket långtgående ingripande. De problem som utredningen anför som motiv för regleringen torde variera inom olika delar av välfärdssektorn och därmed även fördelarna med en tillståndsplikt som ska uppväga kostnaderna.

Den nytta förslaget syftar till är således oklar medan en generell tillståndsplikt och en, godtyckligt vald, vinstbegränsning måste anses som mycket långtgående åtgärder som är förenade med stora indirekta kostnader. Detta då förslaget kan bedömas få stora negativa konsekvenser för privata investeringar, konkurrens, innovationer, företagande och entreprenörskap. Därav följer att den föreslagna regleringen inte är effektiv. Tillväxtanalys avstyrker därför förslaget.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad. Föredragande har varit t f avdelningschef Björn Falkenhall.

Sonja Daltung
Generaldirektör